

Błędy medyczne

Materiał przygotowany w ramach edukacji prawnej, zmierzającej do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa przez:

Kancelię Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3
02-323 Warszawa
tel. (0-22) 822 30 30; (0-22) 258 62 27
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Źródła prawa

- * **Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny**
- * Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty

Materiały źródłowe

* <https://mu.rf.gov.pl>

Czym jest błąd medyczny?

- * Błąd medyczny to zdarzenie na zdrowiu lub osobie pacjenta wywołane najczęściej niewłaściwym działaniem lub zaniechaniem między innymi lekarza, lekarza dentystry, pielęgniarki, położnej i innych osób wykonujących czynności medyczne, a prowadzące do wywołania negatywnych skutków w zakresie integralności cielesnej organizmu człowieka.

Błąd medyczny, błąd lekarski, błąd w sztuce medycznej, błąd w sztuce lekarskiej – różne nazwy, jedno pojęcie

- * Ustawodawca nie zdefiniował żadnego z powyższych pojęć. W praktyce używa się każdego z powyższych pojęć zamiennie. Zgodnie z treścią orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 1955 roku termin "błąd lekarski" można zdefiniować jako: "czynność (zaniechanie) lekarza w sferze diagnozy i terapii, niezgodna z nauką medyczną w zakresie dla lekarza dostępnym."

Błąd medyczny a zachowanie lekarza

- * Błąd medyczny jest zatem ściśle związany z zachowaniem lekarza. Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty "lekarz ma obowiązek wykonywać zawód zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej i z należytą starannością". W przypadku braku zachowania powyższych możemy mówić o błędzie medycznym.

Rodzaje błędów medycznych

- * **BŁĄD DIAGNOSTYCZNY**- polega na złym rozpoznaniu choroby lub złej diagnozie stanu zdrowia pacjenta. Przeważnie przybiera formę wykrycia choroby innej niż ta, na którą faktycznie cierpi pacjent lub niewykrycia choroby. Właściwa diagnoza z punktu widzenia pacjenta i jego dalszego leczenia jest bardzo istotna. W oparciu o nią lekarza dobiera narzędzia oraz środki leczenia, które nieodpowiednio stosowane mogą zaważyć na przyszłym zdrowiu i życiu pacjenta.

Rodzaje błędów medycznych

- * **BŁĄD TERAPEUTYCZNY**- w praktyce często powiązany jest z błędem diagnostycznym. Polega on przykładowo na dobraniu niewłaściwej lub wadliwej metody leczenia, źle przeprowadzonej operacji, a które to czynności powodują uszczerbek na zdrowiu lub życiu pacjenta.

Rodzaje błędów medycznych

- * **BŁĄD ROKOWANIA-** powstaje tylko w sytuacji, w której powstała szkoda. Polega na złym prognozowaniu, które może prowadzić do pogłębieniu się konsekwencji dla poszkodowanego.

Przesłanki stwierdzenia błędu medycznego

Aby błąd medyczny rodził konsekwencje prawne muszą zaistnieć następujące elementy:

- * postępowanie (działanie lub zaniechanie) lekarza musi być niezgodne z powszechnie uznanymi zasadami wiedzy medycznej;
- * skutkiem postępowania lekarza musi być szkoda pacjenta w postaci jego śmierci, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, innego naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia;
- * musi istnieć związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy działaniem osoby odpowiedzialnej, a skutkiem w postaci szkody pacjenta;
- * osobie odpowiedzialnej można przypisać winę umyślną lub nieumyślną (lekkomyślność, niedbalstwo).

Co zrobić, gdy podejrzewamy zaistnienie błędu medycznego?

- * W razie powzięcia przypuszczenia, iż w trakcie leczenia nastąpił błąd medyczny należy:
- * zgromadzić pełną dokumentację prowadzonego leczenia. Chodzi tu przede wszystkim o wyniki wszystkich badań, dokumenty dotyczące zastosowania procedur medycznych, szczegółową dokumentację z pobytu w placówce medycznej. Wgląd w dokumentację medyczną oraz uzyskanie poświadczonej za zgodność z oryginałem jej pełnej kopii jest prawem każdego pacjenta. Wynika ono z art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Każda placówka medyczna ma zatem obowiązek wydania pacjentowi – na jego żądanie – pełnej dokumentacji procesu leczenia.
- * zgromadzić wszelkie rachunki, faktury oraz paragony za zakup leków, dodatkowe wizyty lekarskie, koszty dojazdu itp.

Roszczenia przysługujące z tytułu błędu medycznego

- * Poszkodowany pacjent może żądać w szczególności:
- * zadośćuczynienia
- * odszkodowania
- * zapłaty sumy potrzebnej na koszty leczenia
- * renty na zwiększone potrzeby
- * renty z tytułu utraty widoków na przyszłość i/lub utraty zdolności do pracy

Zadośćuczynienie

- * Ma ono funkcję rekompensacyjną.
- * Rekompensuje krzywdy, cierpienie i ból, które zaistniały na skutek błędu medycznego.
- * Ma stanowić sposób złagodzenia cierpień fizycznych i psychicznych poszkodowanego. Ma za zadanie wyrównać uszczerbki o charakterze niematerialnym związanym z doznaną krzywdą, która przejawia się rozmiarem kalectwa, oszpecceniem, ograniczeniami ruchowymi, ograniczeniami w możliwości wykonywania czynności życia codziennego, długotrwałością cierpień, poczuciem bezradności życiowej, ograniczeniem widoków i możliwości poszkodowanego w przyszłości (chodzi tutaj o niemożność podjęcia pracy, wykonywania wyuczonego zawodu, uprawiania sportu, zawarcia związku małżeńskiego, posiadania dzieci, aktywnego korzystania z życia i rozrywek).
- * Jest to świadczenie jednorazowe.
- * Jest to świadczenie pieniężne.
- * Jego wysokość jest zależna od okoliczności konkretnej sprawy. Sąd orzekający posiada swobodę w jego przyznaniu i określeniu jego wysokości co nie oznacza, że dysponuje pełną dowolnością w jego orzeczeniu.

Odszkodowanie

- * Jest świadczeniem pieniężnym.
- * Rekompensuje ono rzeczywiste straty poniesione przez poszkodowanego wskutek błędu medycznego.
- * Odszkodowanie może obejmować:
  - koszty zakupu leków;
  - koszty wizyt lekarskich;
  - koszty odpłatnie wykonanych badań;
  - koszty odpłatnej rehabilitacji;
  - koszty dojazdów na konsultacje i rehabilitacje;
  - koszty przystosowania mieszkania do potrzeb poszkodowanego itp.

Zapłata sumy na koszty leczenia

- * Jest to świadczenie pieniężne.
- * Ma ono na celu pokrycie kosztów leczenia, którego wymaga poszkodowany.
- * Domagając się tego świadczenia należy wykazać, że istnieje medycznie usprawiedliwiona potrzeba zakupu określonego sprzętu, leków czy przeprowadzenia odpłatnej procedury medycznej;

Renta na zwiększone potrzeby

- * Renta to świadczenie pieniężne wypłacane cyklicznie przez osobę do tego zobowiązaną.
- * Renta na zwiększone potrzeby przyznawana jest w przypadku kiedy w wyniku błędu medycznego poszkodowany musi ponieść powtarzalne wydatki, których nie poniósłby gdyby do błędu medycznego nie doszło.
- * Przede wszystkim chodzi tu o zakup leków, środków higienicznych i opatrunkowych, zajęcia rehabilitacyjne itp.

Renta z tytułu utraty widoków na przyszłość i/lub utraty zdolności do pracy

- * Jest to świadczenie wypłacane cyklicznie.
- * Przysługuje poszkodowanemu jeżeli całkowicie lub częściowo utracił on zdolność do pracy zarobkowej i/lub zmniejszyły się jego widoki powodzenia na przyszłość.
- * Obejmuje ona straty wynikające z braku możliwości kontynuacji zatrudnienia albo rozwoju i awansu zawodowego a także niemożność korzystania z uroków życia w stopniu równym z osobą zdrową.
- * Może mieć ona charakter trwały lub czasowy.

Od kogo należy dochodzić roszczeń?

- * Co do zasady odpowiedzialność spoczywa na osobie, która dopuściła się błędu podczas udzielania świadczenia medycznego. W sytuacji, gdy osoba ta jest zatrudniona w placówce medycznej lub błędu medycznego dopuścił się zespół zatrudniony w danej placówce, odpowiedzialność przechodzi na tę placówkę.
- * Należy pamiętać, iż każda placówka medyczna oraz każdy z lekarzy powinien posiadać ważne ubezpieczenie OC. W takim wypadku odpowiedzialność za błąd medyczny przechodzi na ubezpieczyciela. Oznacza to, iż to właśnie od tego podmiotu możemy domagać się wypłaty zadośćuczynienia, odszkodowania czy renty.

Koszty dochodzenia roszczeń

- * Dochodzenie przed Sądem roszczeń z tytułu błędu medycznego może lecz nie musi wiązać się z kosztami.
- * Zasadą jest, iż Powód uiszcza opłatę sądową w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu.
- * Jednakże osoby, których sytuacja finansowa nie pozwala na tej wysokości wydatek mogą zostać w całości zwolnione z uiszczenia powyższej opłaty. W tym celu do pozwu dołącza się wniosek o zwolnienie z kosztów w całości. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające przychody osoby wnioskującej oraz dowody potwierdzające wydatki (paragony, faktury etc.).

Dlaczego warto dochodzić swoich praw?

- * Ewentualnie zasądzone zadośćuczynienie, odszkodowanie czy renta rekompensują poniesione krzywdy, poczynione wydatki lub zapewniają środki na realizację uzasadnionych potrzeb poszkodowanego.
- * Dochodzenie roszczenia nie musi wiązać się z poniesieniem dużych kosztów związanych z postępowaniem sądowym. W uzasadnionych przypadkach Sąd może zwolnić poszkodowanego z poniesienia kosztów postępowania, wymaga to jednak wykazania, iż jego sytuacja materialna nie pozwala na poniesienie kosztów postępowania.
- * Należy pamiętać, iż roszczenie wynikające z błędu medycznego dochodzone będzie od ubezpieczyciela podmiotu, który błędu się dopuścił. Nie należy zatem obawiać się negatywnego nastawienia lekarza lub placówki medycznej w przyszłości.

Dziękuję za uwagę!

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel. (0-22) 822 30 30; (0-22) 258 62 27
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com